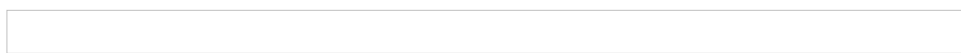

Wymieć komin, spal miotłę, czyli Wielo Środa, Szkaradno Środa

Data publikacji: 27.03.2024 7:21

Dziś Wielo Środa, zwana też gdzieniegdzie Szkaředa Streda, Szakaradno Środa lub Czorno Środa. Skąd wzięła się ta nazwa?

Tego dnia należało spalić starą miotłę, fot. ilustracyjna pexels.com

Wedle niektórych, pochodzenie nazwy Szkaředa Streda, Szkaradno Sroda przypomina zdradę Judasza Iskarioty, który był szpiegiem wśród uczniów Jezusa Chrystusa. Według podań ludowych tego dnia Judasz spojrzął na Jezusa gniewnie, czyli krzywo.

Inne podania wiążą nazwę tego dnia z tym, że w tym dniu czyszczono kominy. Zwyczaj ten łączono z przepędzeniem sił zła. Innym zwyczajem, który symbolizował pozbycie się czegoś nieczystego, brudnego było palenie mioteł. Wspomina o nim Jan Szymik w książce „Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim”:

O zmierzchu chłopcy wychodzili za wieś lub za obrzeża miast i tam z zapalonymi zużytymi miotłami, często oblanymi smołą, żywicą lub nawet naftą, niby z pochodniami, biegali po miedzach i kopcach na pamiątkę poszukiwania Jezusa Chrystusa w ogrodzie Gethsemene” [czyli Ogrójec — przyp. Red.]. Niedopalone części, głównie rękojeści rzucano na stos i spalano w ognisku, a powstały popiół rozsypywano po polach, by zapewnić bogaty plon.

W Wielką Środę odbywało się też kiedyś chodziny z Judoszym. Judasz symbolizowany w tym zwyczaju poprzez słomianą kukłę był prowadzony lub obnoszony po wsi, by skończyć marnie, podobnie jak jego pierwowzór z biblijnej opowieści:

[...] w końcu tę kukłę zrzucano z wysokiego drzewa, dachu jakiejś wyższej szopy lub stodoły (...), a następnie ją bito kijami, zabierano mieszki ze 'srebrnikami' i najczęściej spalano - pisze Jan Szymik.

Tegoroczne „chodziny z Judoszym” inscenizowane tradycyjnie w Skoczowie będzie można zobaczyć w piątek i sobotę (29-30.03.2024) [Więcej](#)